

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht no. 11 - 1965

(Tijdvak 1-11-1965 t/m 30-11-1965)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
Het Sino-Sowjet-conflict: een bewegend front	1
De polemieken	2
Verwikkelingen rond de kwestie Vietnam	3
De conflicten in Zuid-Azië	5
De coup in Indonesië	7
De Tweede Afro-Aziatische Conferentie	8
Een nieuwe wending in het conflict Moskou-Peking?	10
II. <u>Activiteiten van de communistische Partij Nederland</u>	
De internationale contacten van de CPN	12
Vijf maanden voor de verkiezingen	14
De memoires van Paul de Groot	16
De pro-Chinese oppositie in en rond de CPN	18
Het zesde WVV-Congres	19
III. <u>Activiteiten van de communistische Hulporganisaties</u>	
Vrouwenbeweging (Viering 20 jaar IDVF)	22
Vredesbeweging (anti-MLF-Wereldvredesraad-Vietnam)	23
Jeugdbeweging (Het ANJV en de militairen)	25
Culturele Uitwisseling (SU, Joegoslavië, Bulgarije)	26
IV. <u>Andere Groeperingen</u>	
Jongerencomité Vietnam	29
De SVB en het Jongerencomité Vietnam	30
Communistische invloed in de SVB	31
Veroordeling v. Paul v. Tienen	32
<u>Reisoverzicht</u>	34
<u>Agenda</u>	36

HOOFDSTUK I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Het Sino-Sowjet-conflict: een bewegend front

In het jaar dat sinds de afzetting van Chroestsjow is voorbijgegaan, hebben de verhoudingen tussen Moskou en Peking zich slechts weinig gewijzigd. Chroestsjows opvolgers zijn in de ogen van de Chinezen even verdorven gebleken als de "aartsrevisionist" zelf, weshalve zij na hem het voornaamste doelwit zijn geworden van de hetze tegen de revisionisten, die vanuit Peking (en Tirana) met onverminderde kwaadaardigheid wordt voortgezet. De polemiek is echter tot in november toe een min of meer eenzijdige affaire gebleven: afgezien van een enkele onvermijdelijke reactie hebben de Sowjet-leiders de Chinese aantijgingen welbewust genegeerd, onderwijl bij elke goede gelegenheid getuigend van hun bereidheid opnieuw gezamenlijk front te maken tegen het imperialisme, de gemeenschappelijke vijand.

Blijkbaar heeft deze zelfbeheersing van de Sowjet-leiders in het taaie gevecht met de Chinezen in de communistische wereld enige indruk gemaakt, zoals in het algemeen hun meer zakelijke benadering van de politieke problemen heeft bijgedragen tot een herstel van Moskou's geschokt prestige, ook in een aantal landen die tot de "derde wereld" worden gerekend.

Niettemin, wanneer Moskou in deze maanden weer in een wat gunstiger positie is komen te verkeren tegenover Peking, is dit toch minder het resultaat van eigen inspanningen dan wel een gevolg van het dries-te optreden van de Chinezen zelf in een reeks internationale conflict-situaties - een optreden dat bij neutralen en zelfs medestanders herhaaldelijk beduchtheid heeft gewekt. Het Sino-Sowjet conflict, de oorlog in Vietnam, het conflict tussen India en Pakistan en dat tussen India en China, de coup in Indonesië, de twisten tijdens verschillende internationale conferenties en met name de onenigheid over de Afro-Aziatische topconferentie, het waren evenzovele kwesties waarin de Chinezen het met hun brutale, provocerende, onverzoenlijke houding riskeerden debet gesteld te worden en in veler boeken inderdaad debet werden gesteld.

Toen de spanning tussen Moskou en Peking in deze zich wijzigende situatie tegen november wederom een hoogtepunt bereikte, schonen beide partijen de scheidslijn tussen mede- en tegenstanders zo scherp te willen trekken, dat de

kwestie van een formele scheuring opnieuw actueel werd.

De polemiek

De polemiek had in dit jaar, anders dan in vorige jaren, toen vooral de principes van het marxisme-leninisme in het geding waren, in de eerste plaats betrekking op de actuele politieke situatie, waardoor het Sino-Sowjet-conflict hoe langer hoe meer tot een openlijke machtsstrijd werd. Uiteraard vielen daarbij de hardste klappen wanneer het ging om de kwestie Vietnam.

Nadat de Sowjet-leiders er met hun initiatieven in de eerste maanden van het jaar *) geen twijfel meer over hadden gelaten, dat zij zich weer actief bij de ontwikkelingen in Zuid-Oost Azië wensten te interesseren, bleven zij - al dan niet uit propagandistische overwegingen - insisteren op de vorming van een eenheidsfront van alle socialistische landen tegen het imperialisme als een noodzakelijke voorwaarde voor het herstel van de vrede in Vietnam.

Bij gelegenheid van de 15e verjaardag van het Sino-Sowjet Vriendschapsverdrag (15 februari) herinnerde de "Prawda" er bijvoorbeeld aan, hoe de gezamenlijke acties van de Sowjet-Unie en de Volksrepubliek China een beslissende rol hadden gespeeld bij de beëindiging van de Koreaanse oorlog en bij het tot stand komen van de Geneefse akkoorden met betrekking tot Vietnam, Laos en Cambodja. Daarom, aldus het blad, was het van het grootste belang, dat de socialistische landen zich opnieuw zouden aansluiten en alle pogingen in het werk zouden stellen om tot een oplossing te komen van de meningsverschillen die de communistische beweging verdeeld hielden. Dat het eens zover zou komen stond trouwens vast: een wetmatig, historisch proces zou tenslotte tot de volledige overwinning van de leninistische principes van het proletarisch internationalisme leiden.... Ook bij verschillende andere gelegenheden onderstreepte het blad, dat het van wezenlijk belang was tot samenwerking te komen, met name waar de ontwikkeling van de revolutionaire beweging eenheid van actie van alle communisten eiste.

De Chinezen reageerden op deze aansporingen slechts met hatelikheden, zoals bij monde van Pekings burgemeester op 25 mei te Djakarta bij gelegenheid van de 45e verjaardag van de PKI: "Omdat de Chroetsjowisten zich tegenwoordig zorgvuldiger camoufleren en zich

*) zie ook MO 3, 1965

meer bedrieglijk voordoen dan voorheen, hebben de marxisten-leninisten meer dan ooit de plicht het wezen bloot te leggen dat achter die schijn schuilgaat en door alle mooie woorden heen hun verraderlijke handelwijze te ontdekken... De Sowjet-leiders sturen regelrecht aan op samenwerking met de Verenigde Staten en op een Sowjet-Amerikaanse wereldoverheersing. Daarom zullen zij zich nooit in der eeuwigheid kunnen verenigen met de marxisten-leninisten en de revolutionaire volkeren in een gemeenschappelijke actie tegen onze vijanden"

De Albanezen meenden dit nog iets scherper te moeten stellen toen zij schreven (Zeri I Popullit, 16 oktober): "De tegenwoordige Sowjet-leiders zijn nog sluer en duivelser dan Chroestsjow zelf. Aan hun verraderlijke politiek liggen slechts demagogie, cynisme en huichelarij ten grondslag. Zij volgen de tactiek van de laffe dolkstoot in de rug en van het geniepige verraad, de tactiek van de tijdbom. Uit alles blijkt, dat zij slechts uit zijn op Sowjet-Amerikaanse samenwerking en wereldhegemonie. De imperialisten en de revisionisten vormen één front tegen de revolutionaire beweging. Samen strijden zij tegen China en ondermijnen zij het socialistische kamp. Samen complotteren zij in het geheim over Vietnam.

De zogenaamde geschillen in de communistische beweging zijn dan ook geen "misverstanden". Zij weerspiegelen integendeel de internationale strijd tussen twee vijandige klassen - het proletariaat en de bourgeoisie. Zij zijn bijgevolg onoplosbaar!"

Terecht konden de Sowjet-leiders er tenslotte in oktober over klagen, dat zij wel een jaar lang gepoogd hadden zich te beheersen en in de onderlinge verstandhouding verbetering te brengen, maar dat dit bij de tegenpartij geen merkbare waardering had gevonden.

Verwikkelingen rond de kwestie Vietnam

De woedende uitvallen in de Chinese pers, de beledigende insinuaties en beschuldigingen aan het adres van de Sowjet-leiders verrieden hoezeer de Chinezen zich in hun "eigen" invloedssfeer bedreigd voelden door de meer intensieve bemoeiingen van Moskou met de oorlog in Vietnam. Dat Brezjnev en Kosygin terwille van Moskou's prestige in de communistische beweging en de Afro-Aziatische wereld op het Vietnamese slagveld nieuwe faam zochten als strijders tegen het imperialisme en tegelijkertijd poogden Mao als de strateeg van "de voortgezette oorlog" af te troeven met diplomatieke successen, viel in de Chinese, revolutionaire waanwereld bijzonder slecht.

Bovendien waren de Chinezen zich er waarschijnlijk wel van bewust dat zij de Sowjet-initiatieven niet systematisch konden tegenwerken zonder het verwijt te riskeren, dat zij zelf afbreuk deden aan de revolutionaire zaak. Er leek slechts één uitweg mogelijk uit dit dilemma: de steun van Moskou aan Hanoi te bagatelliseren en de diplomatieke activiteiten van de Sowjet-leiders in een kwaad daglicht te stellen.

In een brief d.d. 14 juli aan de Sowjet-leiders *) schreven de Chinezen onder meer, dat Kosygin tijdens zijn besprekingen in Hanoi (februari), tegen de waarschuwingen van Peking in, de Amerikaanse voorwaarden voor de beëindiging van de vijandelijkheden op tafel had gelegd en dus "had gehandeld als deurwaarder van de Amerikaanse imperialisten in een poging de patriottische strijd van het Vietnamese volk tegen de imperialistische agressie te liquideren". Zij onthulden voorts, dat "kameraad" Kosygin trouwens ook in besprekingen met de Chinese leiders te Peking gewezen had op "de noodzaak de Verenigde Staten te helpen een uitweg uit Vietnam te vinden", welk idee hij toen, onder de druk van de Chinese argumenten had opgegeven, maar nauwelijks in Moskou teruggekeerd, toch weer had trachten te verwezenlijken. Hij was toen immers de grote voorvechter geworden van "Johnson's bedrieglijke voorstel tot onvoorwaardelijke onderhandelingen". Bleek daaruit niet, dat zijn activiteiten nauw gecoördineerd waren met die van de Amerikaanse agressors?

En wat de materiële hulp betrof, die de Sowjet-leiders aan Hanoi hadden geboden - aldus de brief - die was verre van evenredig geweest met de mogelijkheden waarover de Sowjet-Unie beschikte. Bovendien hadden de Chinezen de gedachte niet van zich kunnen afzetten, dat Moskou verdergaande motieven had gehad met het aanbieden van deze hulp. Immers, zonder overleg met Hanoi had de Sowjet-regering een leger van 4000 man naar Noord-Vietnam willen zenden. Zij had zogenaamd ter verdediging van het Vietnamese luchtruim een of twee vliegvelden in Zuid-West China willen bezetten en er 500 man willen legeren. Tegelijkertijd had zij voorgesteld een luchtcorridor boven Chinees grondgebied te openen voor vliegtuigen van de Sowjet-luchtmacht.... Was de bedoeling daarvan niet geweest de activiteiten van China en Noord-Vietnam

*) Deze brief, waarvan de inhoud eerst kort geleden bekend werd, vormde de afsluiting van een geheime correspondentie tussen Moskou en Peking over de kwestie Vietnam, die door Moskou op 3 april geënta-meerd was.

te controleren?

Toen China al deze onredelijke eisen verworpen had, aldus de brief, hadden de Sowjet-leiders over de hele wereld de leugen verspreid dat de Chinezen de hulpverlening aan Vietnam belemmerden en zelfs de Sowjet-wapentransporten over de weg moedwillig vertraagden. Het was alles bij elkaar "zo misdadig dat er geen woorden voor te vinden waren...."

Intussen duiden in de loop van deze maanden verschillende tekenen erop, dat de Chinezen met hun ongebreidelde haatcampagne tegen de Sowjet-Unie en met hun eis tot voortzetting van de Vietnamese oorlog "tot de totale vernietiging van de imperialistische agressors toe" in eigen vlees begonnen te snijden. Ondanks alles wonnen de Sowjet-leiders kennelijk meer vertrouwen in Hanoi (mogelijk was de van Moskou ontvangen wapenhulp effectiever dan uit de smadelijke opmerkingen van de Chinezen moest blijken). In tegenstelling tot de brallende Chinezen ook leken de Vietnamese communisten zelf somtijds toch niet geheel ongevoelig voor de mogelijkheid van onderhandelingen over een wapenstilstand.

Het had er alle schijn van, dat de Chinezen met hun oorlogshetze en hun loodzware druk op de Vietnamezen zelf voor Hanoi een gevaar begonnen te worden - en niet alleen voor Hanoi. Niet voor niets zocht in deze maanden ook Noord-Korea een beter contact met Moskou: de Noord-Koreaanse pers onthield zich consequent van aanvallen op de Sowjet-leiders en vermeed zoveel mogelijk de pijnlijke onderwerpen van het Sino-Sowjet-conflict (ze gaf bijvoorbeeld geen commentaar op de in maart gehouden 19-partijen conferentie). Ook in het vlak van de militaire samenwerking verstonden Pyongyang en Moskou elkaar kennelijk weer beter dan in jaren het geval was. (In mei annonceerde Moskou een akkoord met betrekking tot militaire steunverlening aan China's tot voor kort meest solide bondgenoot.)

Het meest recente teken van Pyongyangs grotere terughoudendheid ten opzichte van Peking was echter de weigering openlijk het Chinese standpunt te steunen ten aanzien van het conflict India-Pakistan.

De conflicten in Zuid-Azië

Toen de geschillen tussen India en Pakistan over Kasjmir in september tot een gewapend conflict leidden, reageerden Moskou en

Peking hierop - zoals te voorzien was - in vrijwel tegengestelde zin. De sympathie van de Sowjet-regering lag duidelijk aan de kant van India, hoewel zij haar politiek van goed-naberschap met Pakistan niet geheel en al wenste te verloochenen. De Chinezen daarentegen kozen onmiddellijk partij voor Pakistan.

Op 6 september publiceerde het Sowjet-persbureau Tass een verklaring, waarin zowel op Pakistan als op India een beroep werd gedaan de vrede te herstellen. Daarbij werd eraan herinnerd, dat de Russische regering bereid was in het geschil goede diensten te verlenen en werden tevens diegenen gewaarschuwd, die erop uit waren de hartstochten nog verder aan te wakkeren en het conflict te verscherpen. Enkele dagen later gaven zowel Brezjnev als Kosygin verklaringen af van dezelfde strekking, er opnieuw op wijzend, dat er "derden" waren "die zich zouden verheugen over een verergering van de situatie en er voor zichzelf voordeel uit zouden willen trekken". Het was duidelijk, dat deze waarschuwingen voor China bedoeld waren, hoewel ze evengoed op de "imperialisten" betrekking konden hebben.

De Chinese pers sprak al dadelijk van de "wrede aanval" van India op Pakistan, beschuldigde Oe Thant ervan op te treden als "politiek makelaar" van Washington, verweet de VN in het algemeen een partijdige houding ten gunste van "de Indiase reactionaren, die de steun genoten van de Amerikaanse imperialisten en hun bondgenoten", en belichtte uitvoerig de revisionistische politiek van de Sowjet-leiders ten aanzien van Kasjmir. Volgens de Chinese logica lag er weer een duidelijk verband tussen het optreden van alle mogelijke reactionairen, pacifisten, imperialisten en revisionisten, zoals bleek uit de steun die in de VN gegeven werd aan een resolutie die slechts gebaseerd was op een "schertsrapport" van Oe Thant.

Met hun pogingen het vuur tussen India en Pakistan op te stoken raakten de Chinezen in de Afro-Aziatische wereld echter in een nagenoeg geïsoleerde positie, hetgeen er niet beter op werd toen zij zelf een nieuw conflict met India trachtten te forceren en met veel geschreeuw een weinig wol (n.l. van 800 door de Indiërs "geroofde" schapen) poogden in de vorderen.

De hele episode leverde Moskou enige prestigewinst op, Peking echter een zwaar prestigeverlies, hetgeen bij de voorbereiding van de Afro-Aziatische topconferentie wel zou blijken. Voordat het zover kwam, raakte Peking echter nog op bedenkelijke wijze betrokken in een andere affaire: de mislukte staatsgreep in Indonesië.

De coup in Indonesië

Hoewel het, twee maanden na de revolte van de "dertig september beweging", nog te vroeg lijkt voor een reconstructie van de gebeurtenissen die Indonesië zo dicht aan de rand van een burgeroorlog brachten, is het duidelijk dat Aidit's PKI (de pro-Chinese Partai Komunis Indonesia) een bij het welslagen van de onderneming direct belanghebbende partij was. Volgens één hypothese over de achtergrond van de revolte zou er sprake zijn geweest van een preventieve tegencoup, die voorkwam dat de "rechtse" legerleiders, beducht voor de gevolgen van Soekarno's vrijage met het communisme, een door hen beraamde machts-greep ten uitvoer konden leggen. Volgens een andere hypothese zouden heethoofden van de PKI de machtsdemonstratie van de strijdkrachten op de Dag van het Leger (5 oktober, de datum waarop de legerleiders zich volgens de eerste hypothese van de staatsleiding zouden meester maken) slechts als voorwendsel hebben aangegrepen om een beslissing ten gunste van het communisme te forceren.

Hoe dan ook, de coup bracht een aantal politieke spanningen tot ontlading, die vroeg of laat wel tot een uitbarsting moesten komen. Soekarno's "Nasakom"-politiek, een unificatie beogend van de nationalistische, religieuze en communistische stromingen in Indonesië ging in de praktijk voorbij aan diepgaande tegenstellingen tussen de verschillende politieke partijen en godsdienstige groeperingen terwille van de mystiek van de "revolutie". Elke ontwikkeling die niet in het Nasakom-concept paste werd afgekapt, elke politieke formatie die zich niet conformeerde, van staatswege gereorganiseerd of geliquideerd. Het parlement was door de president buiten werking gesteld: het Indonesische volk mocht zich nog slechts uitspreken volgens zijn aanwijzingen, waarbij de linksen werden aangemoedigd de gematigden en de rechtsen te overschreeuwen. Onder de dwingende leiding van Soekarno ontwikkelde het land zich meer en meer in de richting van een volksdemocratie in communistische stijl. met zijn miljoenen-aanhang, kon zich nauwelijks een betere voorbereiding voor zijn eigen spel dromen. Het verzet, vooral van de kant van de Islamitische partijen en van de kant van de hogere legerofficieren nam echter onder de steeds sterker wordende druk in kracht toe.

Maar er was meer. Had zich al eerder aan de zijde van de Chinezen geschaard, in de loop van 1965 werd het duidelijk, dat ook Soekarno zelf zich uitdrukkelijk op Peking wenste te oriënteren. Nadat zijn woede tegen het Westen, in het bijzonder tegen het

"Amerikaanse neokolonialisme" in deze maanden reeds verschillende malen ongekende hoogtepunten had bereikt, leverde hij daarvoor misschien wel het treffendste bewijs toen hij op 17 augustus, de "Dag van de Revolutie" het idee lanceerde van een anti-imperialistische alliantie, die Indonesië, Cambodja, Noord-Vietnam, China en Noord-Korea zou moeten omvatten, een idee dat vanuit Peking enthousiast werd toegejuicht. Later, in september, demonstreerde hij zijn toewijding aan Peking nog eens op overtuigende wijze door het Chinese standpunt met betrekking tot het conflict India-Pakistan over te nemen en intussen alle Indiase ondernemingen en eigendommen in Indonesië onder staatscontrôle te stellen. Alles wees erop, dat China mocht verwachten in Indonesië een nieuwe satelliet - zij het een min of meer onafhankelijke satelliet - te zullen verwerven.

Was de coup van de 30 september beweging een poging deze ontwikkeling af te ronden en het verzet ertegen radicaal te smoren? En zo ja, welke rol speelde dan Soekarno in de revolte? Raakte hij er zijns ondanks in betrokken of was hij willens en wetens partij? De geschiedenis zal het antwoord op deze vragen nog moeten leveren. In elk geval had het mislukken van de opstand tot gevolg, dat de ontwikkeling met geweld werd teruggedraaid. De interne machtsverhoudingen wijzigden zich tot schade van Soekarno en de PKI (zelf overleefde wellicht zijn politieke nederlaag niet) en de verhouding tot China werd bijzonder pijnlijk, vanwege de talrijke aanwijzingen dat de Chinezen de putschisten moreel en mogelijk zelfs materieel hadden gesteund.

Terwijl Peking achteraf in bedekte termen toegaf, dat Indonésische communisten inderdaad de 30 september beweging hadden gesteund "tegen een door de Amerikaanse geheime dienst georganiseerde subversieve actie", en terwijl de PKI zich van de rebellie distancieerde en haar beschreef als een "interne aangelegenheid van het leger", gaf Moskou een ingewikkeld commentaar op de gebeurtenissen, waarin tegelijkertijd de PKI van blaam gezuiverd en de Chinezen van avonturisme beschuldigd werden.

Wat overbleef was in elk geval het algemene gevoel, dat China, hoe dan ook, over de schreef was gegaan.

De Tweede Afro-Aziatische Conferentie

De Afro-Aziatische topconferentie, die oorspronkelijk in juni te Algiers zou worden gehouden, maar vanwege de geforceerde machtswisseling in Algerije moest worden uitgesteld tot november, was bedoeld

als een vervolg op de Bandoengconferentie van tien jaar geleden. Ze zou volgens de Chinezen een pure Afro-Aziatische aangelegenheid dienen te zijn, in verband waarmee de Sowjet-Unie niet zou mogen worden toegelaten. Ofschoon echter Chroestsjow zelf vorig jaar zijn inschrijving praktisch had teruggetrokken, hadden zijn opvolgers gemeend de eis tot toelating opnieuw te moeten stellen. De gehele voorbereiding van de Conferentie kwam dan ook in het teken van deze twist tussen Moskou en Peking te staan.

Terwijl Moskou het de neutrale landen inscherpte hoeveel zij wel aan de Russische politieke en economische steun te danken hadden en hoe een politiek die de vriendschap tussen de Sowjet-Unie en de Afro-Aziatische landen poogde te verzwakken, slechts het imperialisme ten goede zou komen, bezwoer Peking, dat het Sino-Sowjet geschil geheel buiten de kwestie stond en dat het bij de uitsluiting van de Sowjet-Unie louter ging om een geografisch principe. "Maar China zou dit principe tot het bittere einde verdedigen. Als de Sowjet-leiders niet verantwoordelijk wilden worden gesteld voor het verbreken van de Afro-Aziatische solidariteit en het saboteren van de conferentie, zouden zij hun eis tot toelating moeten laten vallen. Zo niet, dan plaatsten zij een tijdbom onder de conferentie."

Naarmate het tijdstip van de conferentie naderbij kwam, werd het duidelijk dat het verzet tegen China's onverzoenlijke houding op dit punt een aantal neutrale landen in moeilijkheden bracht. Tijdens voorbereidende besprekingen bleek de belangstelling voor de conferentie gaandeweg te verminderen. Tenzij de deelnemende landen het eens zouden kunnen worden over toelating van de Sowjet-Unie (een daartoe strekkend voorstel, door India ingediend, kreeg de steun van niet minder dan 25 landen) of over niet-toelating van de Sowjet-Unie, leek een nieuw uitstel onvermijdelijk.

Daarbij kwam, dat de voorbereiding van de conferentie meer en meer ten nadele van China beïnvloed werd door de veranderde constellatie in de Afro-Aziatische wereld. Kennelijk hadden de Chinezen het immers met hun infiltratiepogingen in een aantal Afrikaanse landen verbruid. De Chinese houding in het conflict India-Pakistan had velen tot nadenken gestemd. En tenslotte hadden de gebeurtenissen in Indonesië het Chinese prestige evenzeer geschokt. Verschillende Afro-Aziatische landen hadden China - o.a. in de Algemene Vergadering van de VN - hun kritiek dan ook niet meer gespaard.

Het waren tenslotte de Chinezen zelf die de knoop doorhakten.

De Chinese vice-premier en minister van buitenlandse zaken schokte tal van Afrikanen en Aziaten (waarschijnlijk opzettelijk) door tijdens een persconferentie op 29 september te stipuleren, dat hun conferentie niet het imperialisme in het algemeen, maar zeer bepaald het Amerikaanse imperialisme zou dienen te veroordelen. Wie hier niet voor voelde vanwege zijn belang bij Amerikaanse hulp, aldus moest bedenken, dat hij hoe langer hoe minder te eten zou krijgen. Slechts wie op eigen kracht vertrouwde zou steeds meer te eten krijgen. Hij adviseerde dan ook alle landen die door het aanvaarden van z.g. hulp in de schuld waren geraakt, die schuld te annuleren. In dat geval zouden zij dan tevens een streep door hun schulden aan China mogen halen(!) Voorts waarschuwde hij ervoor, dat de Verenigde Staten en de andere Westelijke landen in de deelname van de Sowjet-Unie aan de Afro-Aziatische conferentie slechts een middel zagen om de invloed van China terug te dringen....

Het was voor vele landen moeilijk te verwerken taal. In de sfeer van toenemende verdeeldheid stelde China dan ook uiteindelijk zelf voor, de conferentie niet op de vastgestelde datum te laten doorgaan "aangezien zij onder de huidige omstandigheden de Afro-Aziatische solidariteit niet ten goede zou komen", een voorstel dat door de voorbereidingscommissie begin november in een resolutie werd omgezet.

Het was duidelijk, dat China daarmee een gevoelige nederlaag had geleden.

Een nieuwe wending in het conflict Moskou-Peking?

Onvermijdelijk had deze wijziging van het politieke klimaat haar terugslag op het Sino-Sowjet conflict, dat zich in de loop van november tot het uiterste verscherpte, zo zelfs, dat beide partijen eindelijk leken te willen aansturen op een formele scheuring.

In een artikel, dat op 11 november tegelijkertijd in het Chinese "Volksdagblad" en het theoretische orgaan van de CPC "De Rode Vlag" verscheen, schreven de Chinezen, dat er tussen de "marxisten-leninisten" en de "revisionisten" nog slechts verdeeldheid heerste en er niets meer was dat hen nog verenigde, dat er nog slechts antagonistische opvattingen waren, maar geen punten van overeenstemming meer. De tegenstellingen tussen het marxisme-leninisme en het Chroestsjow-revisionisme vormden in feite onverzoenlijke klassentegenstellingen, zoals die tussen het proletariaat en de bourgeoisie.... Daarom, aldus dit artikel, zou de strijd tegen het revisionisme zich onvermijdelijk

verscherpen. Dit zou weliswaar tot gevolg hebben, dat sommige de revolutionaire gelederen zouden verlaten, maar daar stond tegenover, dat honderden miljoenen deze gelederen zouden komen versterken. Alle marxisten-leninisten hadden voortaan tot taak een duidelijke demarcatielijn te trekken, zowel in politiek als in organisatorisch opzicht, tussen henzelf en de revisionisten....

Tegenover deze Chinese opzet de bokken van de schapen te scheiden, intensiverde de CPSU haar propaganda-campagne voor het houden van een internationale conferentie van CP-en. Of zij daarmee inderdaad beoogde de haar getrouwe partijen te pressen tot het stellen van een daad tegenover de Chinezen, dan wel slechts de stemming trachtte te peilen, werd vooralsnog niet duidelijk.

Gezien de activiteiten in de beide kampen zou men echter mogen concluderen, dat het conflict wederom in een beslissende fase is gekomen.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De internationale contacten van de CPN

Er is de laatste tijd druk geconfereerd in de internationale communistische beweging en over en weer zijn delegaties uitgewisseld tussen de verschillende partijen. De CPN heeft zich echter tot op heden slechts sporadisch in deze confrontatie van meningen en standpunten gemengd. Blijkbaar trekt voor haar de CPSU hierbij te duidelijk aan de touwtjes.

Het bezoek van Paul de Groot van 12 juli tot 8 augustus j.l. aan Polen, had dan ook niet ten doel partijbesprekingen te voeren, maar was er op gericht studiemateriaal te verzamelen voor zijn memoires.

Anders was het gesteld met de afvaardiging van Annie Averink, partijbestuurslid, naar het congres van de Roemeense CP, dat van 18 t/m 24 juli in Boekarest plaats vond. Bekend is dat Paul de Groot, die wel de "Roemeen van het Westen" wordt genoemd, sympathie koestert voor de manier waarop de Roemenen hun nationale koers varen tussen de klippen van Moskou en Peking. Het zenden van een CPN-gedelegeerde naar het Roemeense partijcongres kan dus beschouwd worden als méér dan alleen een formeel gebaar.

Ter gelegenheid van het "Waarheid"-festival (12 september j.l.) ontving de CPN enkele redacteurs van partijbladen uit Engeland, Frankrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en België. De Zweedse CP had de uitnodiging van de CPN afgewezen omdat zij zich, ten behoeve van haar autonomie-politiek, wil distanciëren van de manifestaties van andere communistische partijen. De Poolse CP, die eveneens door de CPN was uitgenodigd, had niets van zich laten horen. Het lijkt waarschijnlijk dat de Polen niet zo geïnteresseerd waren in dit "Waarheid"-feest. Naar verluidt zou Paul de Groot - die niet al te enthousiast van zijn Poolse vakantie terugkeerde - echter van mening zijn dat de Polen "onder Russische druk" hebben moeten afzien van hun reis naar Amsterdam.

Aangenomen kan worden dat er met bovengenoemde buitenlandse journalisten geen officiële partijbesprekingen zijn gehouden.

Wel hebben CPN-leiders tijdens het "Waarheid"-festival van gedachten gewisseld met de Belgische partijbestuurder

die belast is met de buitenlandse contacten van zijn partij. Dit gesprek, dat o.m. gehandeld zou hebben over een nieuwe conferentie van de Westeuropese CP-en, zou echter geen concrete resultaten opgeleverd hebben. Vermeldenswaard zijn eveneens de besprekingen die de CPN-leiding omstreeks bovenvermelde datum gevoerd heeft met een delegatie van de illegale KPD. Van de zijde van de CPN zou men echter tegenover de Duitsers - die aangedrongen hadden op een gezamenlijke verklaring van beide partijen - nadrukkelijk gesteld hebben dat het een informeel gesprek betrof, en dat de CPN zich voorlopig nog niet wilde vastleggen op een bindende CPN-KPD-resolutie.

Eens te meer proeft men hieruit weer de vrees van de CPN-leiding voor verklaringen, die mogelijk ten gunste van Moskou of Peking kunnen worden uitgelegd, waardoor de CPN ongewild in een van deze beide kampen geraakt.

Deze beduchtheid om partij te worden in het conflict, was eveneens een der voornaamste beweegredenen van de CPN-leiding om niet deel te nemen aan de conferentie ter herdenking van het 7e Komintern-congres (1935), die onder auspiciën van het maandblad "Vraagstukken van Vrede en Socialisme" en de Tsjechische CP medio oktober j.l. te Praag werd gehouden. Door haar organisatorische opzet kreeg deze conferentie namelijk al vóór de aanvang een pro-Moskou-stempel opgedrukt.

In de week tussen 31 oktober en 6 november j.l. voerde de CPN-leiding besprekingen met een Hongaarse partijdelegatie, bestaande uit de CC-leden (chef bureau-buitenland van de Hongaarse CP) en . Verondersteld mag worden dat , die op 17 oktober j.l. in de "Prawda" de noodzaak van het proletarisch internationalisme en de vooraanstaande rol van de Sowjet-Unie benadrukte, de CPN-leiding min of meer verweten heeft dat zij te weinig solidariteit betoont met de andere CP-en, in het bijzonder met de CPSU. bezoek heeft vermoedelijk voornamelijk ten doel gehad de CPN aan te sporen meer de Russische politieke lijn te volgen en in het bijzonder steun te verlenen aan eventuele plannen van de CPSU om een conferentie van alle communistische partijen bijeen te roepen.

Ongetwijfeld zal de CPN-leiding hieraan geen gevolg hebben willen geven en zal er terzake geen overeenstemming zijn geweest. Een voor deze contacten gebruikelijke gemeenschappelijke verklaring is althans achterwege gebleven.

Vijf maanden voor de verkiezingen

Drie data kunnen als hoogtepunten worden aangemerkt in het CPN-optreden gedurende de maand november.

Op 6 november werd in Amsterdam een demonstratief appèl tegen de huurverhoging gehouden. Vier dagen later kwam Marcus Bakker in de Tweede Kamer met de opmerkelijke mededeling dat de CPN noch voor, noch tegen de goedkeuringswet zou stemmen. Op 19 november tenslotte: een "Open Brief" aan de aanhangers van de PSP, waarin deze worden opgeroepen het republikeins gedoe van hun leiding te negeren en samen met de CPN tegen de atoombewapening van West-Duitsland te strijden.

6 november

Wat in april geslaagd mocht worden genoemd: 1700 aanwezigen op een meeting in Rotterdam "voor hoger loon en prijzenstop", werd op 6 november in Amsterdam een fiasco. Hooguit 500 personen vulden de grote zaal van Carré voor nog niet eenderde en dat terwijl, tijdens de voorverkoop, in Amsterdam alleen al meer dan 800 toegangskarten waren verkocht. Menig CPN-er ging er kennelijk vanuit dat hij voldoende blijk had gegeven van zijn communistische strijdbaarheid door de aanschaf van een kaart à 50 cent, waarmee hij dan bovendien, zoals een CPN-partijbestuurder het uitdrukte, "van het gezeur af was".

Zoals te verwachten was, vond het woningbouwbeleid van Minister Bogaers geen genade bij de sprekers. "Waarheid"-directeur en gemeenteraadslid van Amsterdam, hield in zijn toespraak rekening met de mogelijkheid dat de huurverhogingsvoorstellen door het parlement zouden worden gesanctioneerd. "Overigens is geen huiseigenaar verplicht om de huren te verhogen". Hij drong er bij zijn toehoorders dan ook op aan actie-comité's van huurders te vormen, teneinde toepassing van de huurverhoging te verhinderen. (In een enkele Amsterdamse buurt is een dergelijk comité reeds tot stand gekomen.)

, van beroep bouwvakarbeider en CPN-woordvoerder over deze materie in de Tweede Kamer, verwierp de doorstromingsgedachte van Minister Bogaers en verklaarde zich voorstander van de bouw van goedkope volkswoningen. "Het grote aantal leegstaande speculatie-woningen moet worden gevorderd", was zijn tweede stap naar de oplossing van de woningnood. Daarna zou toewijzing moeten volgen tegen een betaalbare huur, op basis van urgentie. De Overheid moet dan maar, om de huiseigenaren tevreden te stellen, het restant aan huur

voldoen. waagde zich in zijn oppervlakkig betoog niet aan details als: de grondslag waarop vordering zou moeten geschieden en de financiering van de gemeentelijke uitgavenstijging.

10 november

Vóór het Kamerdebat op 10 november was het, getuige verschillende "Waarheid"-publicaties, al zonneklaar duidelijk dat de heer Von Amsberg voor de CPN niet aanvaardbaar is als echtgenoot van Prinses Beatrix.

Het hoofdbezwaar lag eerder in het afwijzen "van elke nauwere binding met West-Duitsland, waar de heersende kringen belust zijn op atoomwapens en revanche".

Het niet-deelnemen aan de stemming kan echter moeilijk beschouwd worden als het konsekwent doortrekken van deze afwijzende lijn. Marcus Bakker argumenteerde deze houding door te wijzen op het onherroepelijke van het besluit, waarop niet kon worden teruggekomen. "Bij normale wetsontwerpen", aldus Bakker, "kan men tegenstemmen en daarmee de wens en het voornemen tot uitdrukking brengen de actie in en buiten het parlement voort te zetten". Dat kan in dit geval niet en daarom wilde de CPN geen verantwoordelijkheid voor deze besluiten dragen en zou zij niet aan de stemming deelnemen.

Hierbij dient te worden aangetekend, dat de ontwijkende houding van de CPN-fractie op heel andere motieven gebaseerd blijkt te zijn dan door Marcus Bakker werd aangegeven. In de achterliggende maanden was al duidelijk geworden dat de CPN zich nadrukkelijk distancieerde van de republikeinse PSP-geluiden. In de communistische gedachtengang waren deze op het moment niet relevant en zouden zij kunnen leiden tot een koningskwestie, die de aandacht van werkelijk belangrijke zaken zou afleiden. De CPN-leiding wilde bovendien het moeizaam verworven nationaal-Nederlandse aureool niet bloot stellen aan een dergelijke controversiële stellingname. De communistische afgevaardigden moesten zich in ieder geval anders opstellen dan de PSP-fractie. Ten koste van alles moest worden vermeden dat de "reactie" de CPN en de PSP op één hoop zou kunnen gooien. Daar de PSP tegen het wetsontwerp stemde, moest de CPN zich wel van stemming onthouden.

19 november

In "De Waarheid" van 19-11-1965 is een "Open Brief" gepubliceerd van de Communistische Partij van Nederland aan de "aanhangers van de

PSP". Na een korte uiteenzetting van het CPN-standpunt inzake de "kwestie-Von Amsberg", waarbij op het constructieve van de communistische houding wordt gewezen, wordt in deze "Open Brief" de vraag gesteld: "Maar wat doet de PSP". In de beantwoording van deze vraag wordt dan achtereenvolgens betoogd:

- de PSP-leiding appeleert t.a.v. de monarchie aan oude, overleefde, anarchistische opvattingen en speelt zo het spel van de reactie mee;
 - bij de Rijnmondverkiezingen in juni j.l. leed de PSP een aanzienlijk stemmen-verlies;
 - de PSP-leiding negeert de loonstrijd van de arbeiders;
 - de PSP is er niet in geslaagd een werkelijke partij op te bouwen en is in al de jaren van haar bestaan niet in staat gebleken met een eigen beginsel-program voor de dag te komen;
 - op het laatste congres van de PSP is terecht kritiek geïoefend op het "flauwe en slappe" optreden van de PSP-leiding en Kamerfractie.
- "Dit alles", zo wordt geconcludeerd, "roept een sfeer van 'malaise' op, in en rond de PSP".

Hierna wordt (nogmaals) gesteld dat naar de mening van de CPN het hoofdgevaar - en dus het voornaamste punt waarop aller activiteit moet zijn gericht - de dreigende atoombewapening van West-Duitsland is.

In de strijd hiertegen is eenheid noodzakelijk en "het is nodig oude vooroordelen op te ruimen en te voorkomen dat nieuwe scheidsmuren worden opgetrokken".

De "Open Brief" besluit met de oproep aan de aanhangers van de PSP "zich niet te laten verleiden tot avonturen, die verdeeldheid zaaien onder de vredelievende mensen" doch samen te strijden met ons, communisten, voor eenheid van allen die gemeenschappelijk willen opkomen voor de vrede en tegen een Westduitse atoombewapening".

De publicatie van deze brief is ongetwijfeld een opmerkelijke en belangrijke handeling van de CPN-leiding. De beweegredenen daartoe zijn vooralsnog niet geheel duidelijk. Ongetwijfeld spelen daartoe de komende verkiezingen een belangrijke rol. Er zijn echter redenen om aan te nemen dat deze handeling niet uitsluitend als "verkiezingsstunt" is bedoeld.

"Bij voorkeur de hand in eigen
boezem stekend....."
(Paul de Groot in "De Dertiger Jaren")

De memoires van Paul de Groot

Het eerste deel van de memoires van CPN-voorzitter Paul de Groot,

getiteld: "De Dertiger Jaren" is verschenen.

De Groot beschrijft in dit boek de periode tussen het 6e Kominterncongres (1928) en het 7e Kominterncongres (1935). Na de vooroorlogse communistenleiders (die in zijn in 1939 uitgegeven memoires niet verder kwam dan 1914) en

(die de periode van 1909 tot 1925 behandelde), heeft dus thans De Groot de taak op zich genomen een bijdrage te leveren tot de geschiedschrijving van de Nederlandse communistische beweging.

In zijn voorwoord stelt de CPN-voorzitter veelbelovend dat hij zich bij zijn overdenkingen "niet door overwegingen van prestige of het onderstrepen van eigen gelijk" heeft laten leiden, maar uitsluitend door "de behoefte aan licht en waarheid". Hij ziet in dat zijn werk slechts een "bescheiden bijdrage" kan zijn, doch hij hoopt "door het opsporen van vergissingen, misrekeningen en theoretische fouten in een achter ons liggend tijdperk, mee te kunnen helpen tot het vermijden daarvan door allen die op de toekomstige gang van zaken, in ons land en de wereld, invloed kunnen uitoefenen".

Uit deze nogal pretentieuze verwachting blijkt duidelijk dat De Groot zijn memoires niet alleen ter vermaak (en voor velen ter ergernis) heeft geschreven, maar ook ter lering, in het bijzonder voor de jongere (communistische) generatie.

Journalistiek/literair beschouwd, valt er aan het boek weinig plezier te beleven. Het is echt - naar goed communistische trant - "geschiedschrijving in dienst van de huidige partijpolitiek", hier en daar zelfs in een hinderlijke polemische pamflet-stijl.

De schrijver is niet krenterig met kritiek ("Ik ben altijd een kritisch persoontje geweest.....", pag. 91). De CPN-leiders uit de twintiger jaren komen er dan ook bijzonder slecht af (o.a. "dilettanten in de politiek", pag. 96) en De Groot laat de geschiedenis van de Nederlandse CP eigenlijk pas goed beginnen met zijn verkiezing tot partijbestuurder in 1930. Scherpe kritiek oefent de schrijver ook uit op de toenmalige leiders van de Komintern ("dogmatische politiek en tirannieke methoden", pag. 78) en wel speciaal op de Russische vertegenwoordigers onder hen.

Samenvattend kan gesteld worden, dat het boek doortrokken is van kritiek op vrijwel alles en iedereen, behalve natuurlijk op Paul de Groot zelf, die het toen allemaal al zo goed wist en die in die jaren reeds de basis legde - dat wil hij de lezers althans doen geloven - voor de huidige CPN-politiek.

In het volgende maandooverzicht zal De Groots boek uitvoerig worden besproken.

De pro-Chinese oppositie in en rond de CPN

"De Rode Tribune", maandblad van het "Marxistisch-Leninistisch Centrum" (MLCN), wijdt in haar oktobernummer een uitgebreide beschouwing aan "de tactiek van de strijd tegen het moderne revisionisme in de CPN". Het is een bezonken artikel waaruit een meer genuanceerde stellingname naar voren komt dan in vorige nummers van "De Rode Tribune". Hier en daar worden in deze beschouwing zelfs stilzwijgend enkele on-marxistische uitlatingen rechtgezet uit het augustus/septembernummer (o.a. dat de na-oorlogse hoogconjunctuur oorzaak is van een verminderd klassebewustzijn der arbeiders). Een en ander doet vermoeden dat het MLCN zich heeft weten te verzekeren van de medewerking van een theoretisch goed geschoold communist.

In het artikel wordt betoogd dat enerzijds, op eigen scholings-bijeenkomsten, in brochures en in "De Rode Tribune", aandacht moet worden besteed aan de marxistisch-leninistische vorming en de strijd tegen het revisionisme. Anderzijds moet op ledenvergaderingen van de CPN kritiek worden uitgeoefend op de funeste resultaten van de huidige revisionistische politiek der CPN. Door deze tactiek - aldus het artikel - is het de revisionistische leiders niet mogelijk hun "centralisme zonder democratie" (royement) toe te passen.

Buiten de CPN dient het MLCN de arbeiders te leiden en te steunen overal waar zij "in strijd staan tegen hun uitbuiters en door de CPN in de steek worden gelaten". Tevens heeft het MLCN de plicht om de arbeiders voorlichting te geven over het gevaar van het Amerikaans imperialisme en hen op te roepen tot steun aan de bevrijdingsbewegingen in Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

In het stichten van een nieuwe partij ziet het MLCN - volgens deze beschouwing - op het ogenblik geen heil, daar "veel CPN-leden nog een groot vertrouwen hebben in de revisionistische leiders". De schrijver zegt er echter van uit te gaan dat er slechts zeer weinig "bewuste revisionisten" in de CPN zijn. Laatstgenoemden betitelt hij met "de groep Paul de Groot".

Het artikel besluit met een oproep tot alle marxisten-leninisten om zich te verenigen, eventuele verschillen van inzicht uit te praten, en zo te komen tot "een grote, machtige organisatie die de Nederlandse arbeidersklasse haar revolutionaire voorhoede-partij zal teruggeven".

Naar verluidt, heeft deze oproep al in zoverre resultaat opgeleverd, dat het MLCN er in geslaagd is ook in Amsterdam een groep(je) aanhangers te formeren.

Aangenomen kan worden dat de oproep tot eenheid eveneens gericht is tot de Amsterdamse pro-Chinese groep rond het blad "De Rode Vlag". Zoals bekend, heeft deze groep, die onder leiding staat van Chris Bischof, ook enkele Rotterdamse leden. Een daarvan, is eind oktober j.l. door het Rotterdamse districtsbestuur van de CPN schriftelijk geroyeerd. Het merkwaardige feit doet zich nu voor dat de leidende figuren van de ene pro-Chinese groep - rond "De Rode Vlag" - thans uit de CPN zijn verwijderd, terwijl de kopstukken van de andere - het MLCN - zich nog mogen "verheugen" in het lidmaatschap van De Groots partij.

Zesde congres van het Wereldvakverbond (WVV)

Het 6e congres van het WVV, van 8 tot 22 oktober 1965 in Warschau gehouden, werd geopend door de voornaamste figuur van de Poolse vakbeweging, in aanwezigheid van circa 600 personen. Het getal der gedelegeerden, zowel uit Europa als uit de andere werelddelen, was aanzienlijk lager dan tijdens de twee vorige congressen in 1957 en 1961, die resp. door 806 en 958 personen werden bijgewoond. Evenals vele Europese gedelegeerden, die na hem het woord voerden, stelde in zijn openingswoord als de twee brandende kwesties, die de wereldvrede bedreigen: de aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Vietnam en de kans dat het revanchistisch gezinde West-Duitsland atoomwapens krijgt. Als aanhanger van de vreedzame coëxistentie-gedachte, verwierp hij overigens het, naar zijn oordeel, fatalistische idee dat oorlog onvermijdelijk zou zijn.

De volgende dag wees de Fransman sedert 1945 algemeen-secretaris van het WVV - op de tendenties tot ontbinding van de NAVO en op de strubbelingen in de EEG. De Westduitse monopolies waren het die, volgens hem, hadden besloten de Bondsrepubliek tot een atoommacht te maken, daarbij volledig gesteund door de Verenigde Staten. Onder het mom van economische integratie - aldus Saillant - versterken de monopolies in West-Europa hun overheersing ten koste van de niet-monopolistische bedrijven. (M.a.w. de handel-drijvende middenstand wordt de dupe van de grootbedrijven, een stelling die kortgeleden ook hier te lande door de CPN in haar politieke propaganda naar voren is gebracht.) De CGT en de CGIL (de communis-

tische vakcentrales in Frankrijk en Italië) - zo zei -
zouden nauwer gaan samenwerken voor de eenheid van de vakbeweging in
de EEG-landen.

Diezelfde dag ontstond ook een dispuut over het reglement van
orde voor het congres. Evenals voorheen behelsde dit de bepaling dat
besluiten bij meerderheid van stemmen worden genomen. In de praktijk
leverde deze kwestie tot nu toe geen moeilijkheden op, daar alle reso-
luties e.d. bij acclamatie plachten te worden aanvaard. De Chinezen,
en in hun voetsporen natuurlijk de Albanezen, stelden ditmaal de eis
van eenstemmigheid. Een Chinese gedelegeerde haalde daarbij het Mos-
kouse kernstopverdrag van 5 augustus 1963 aan (een der voornaamste
conflictpunten tussen Sowjet-Rusland en China). Hij zei dat de WVV-
leiding dit verdrag zogenaamd namens alle leden had goedgekeurd (n.l.
in een verklaring die op 6 augustus 1963 namens het WVV had
afgelegd). De Chinese vakbeweging moest er zich dus achter stellen,
hoewel het verdrag inging tegen de belangen van het Chinese volk.

Bij de stemming over hun voorstel, dat zou zijn neergekomen op
het toekennen van een veto-recht aan iedere delegatie, leden de
Chinezen echter een grote nederlaag. Wel kregen zij steun van de
Roemeense vertegenwoordiger die, geheel overeenkomstig de zelfbewuste
nationalistische houding, die Roemenië de laatste jaren jegens de
Sowjet-Unie aanneemt, als zijn mening uitsprak dat meerderheidsbeslui-
ten door de tegenstanders niet behoeften te worden uitgevoerd.

De commissie die de WVV-statuten moet herzien, kwam nog niet
klaar met zijn werk. Volgens de Italianen zou daarin de vorming van
regionale organisaties worden toegestaan. Indien dit juist is, zou
daarmee een wens van de CGIL zijn vervuld.

en werden herkozen, resp. als voor-
zitter en als algemeen-secretaris. In de nieuw ingestelde functie van
plaatsvervangend algemeen-secretaris werd de Fransman
gekozen. Mogelijk is hij de toekomstige opvolger van

Ook deze internationale bijeenkomst hebben de Chinezen weer
aangeprezen voor het spuien van hun kritiek op de Sowjet-Unie en
het betwisten van het Russische leiderschap. Zij verdragen kennelijk
niet langer dat de Sowjet-Russen in het WVV de eerste viool spelen
en deze organisatie dienstbaar maken aan hun eigen politiek (de
vreedzame coëxistentie!).

Maar ook van de kant van sommige andere communistische vakcen-

trales had de WVV-leiding openlijke kritiek te verwerken. Allereerst van de Italiaanse die min of meer een eigen koers wil varen om betere kansen op samenwerking met de niet-communistische vakbeweging in West-Europa te krijgen. Binnen het communistische Oost-blok valt verder het onafhankelijke geluid van de Roemenen op, die zich alleen door de eigen nationale belangen willen laten leiden.

Zo zijn de verhoudingen binnen het Wereldvakverbond een duidelijke afspiegeling van de huidige relaties tussen de verschillende communistische partijen, waarbij de Sowjet-Unie niet altijd meer het laatste woord heeft. Het lijkt niet onmogelijk dat, als gevolg van de interne tegenstellingen, het WVV op de duur in een aantal regionale of autonome organisaties zal uiteenvallen.

Geen deelname van Nederlandse communisten

Het was de eerste maal dat een delegatie van de communistische vakbeweging uit Nederland op een WVV-congres ontbrak. De laatste jaren is er geen enkel contact meer geweest tussen het WVV en wat er nog aan communistische vakbeweging in Nederland bestaat onder de naam "Centrum van propaganda voor eenheid en klassenstrijd", de voormalige EVC'58. Ook andere internationale relaties heeft het Centrum de laatste jaren niet meer onderhouden. Een uitzondering op de, door de CPN bepaalde, gedragslijn vormde de afvaardiging van de Centrum-voorzitter naar het congres van de SOBSI, in september 1964 te Djakarta gehouden.

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Vrouwenbeweging

Viering 20 jaar IDVF

Van 26-30 oktober j.l. organiseerde de Internationale Democratische Vrouwen Federatie (IDVF) in Salzburg een internationale bijeenkomst ter gelegenheid van haar 20-jarig bestaan. De conferentie stond bovenal in het teken van de strijd tegen het Amerikaanse optreden in Vietnam. Evenals tijdens het dit jaar door de Wereldvredeesraad (WVR) georganiseerde Wereldvredeescongres namen de delegaties uit Noord-Vietnam en van het Zuid-Vietnamese Bevrijdingsfront er dan ook de ereplaatsen in.

Zoals te verwachten was, liet het Sino-Sowjet-geschil ook in Salzburg zijn sporen na. Onenigheid ontstond o.m. over de wijze van steunverlening aan de Vietcong. Tegenover de militaire steun van China c.s. stelden de Russen, daarin bijgevallen door het merendeel van de aanwezigen, een versterkte voortzetting van de tegen de VS en zijn bondgenoten gerichte subversieve tactiek, in de vorm van het organiseren van demonstraties e.d. Ter ondersteuning van dit laatste werd gewezen op het succes van het, op initiatief van de WVR en de IDVF opgerichte, "Internationale comité voor solidariteit met het Vietnamese volk". Toch steunden de communistisch-Chinese en met haar sympathiserende delegaties de aan het slot van de bijeenkomst aangenomen resolutie over Vietnam. Zij stemden echter tegen een aan de vrouwen van de wereld gerichte, en in Chinese ogen te "vreedzame", boodschap, terwijl zijvoorts, en vermoedelijk uit soortgelijke overwegingen, hun stem onthielden aan een stuk betreffende de toekomstige activiteiten van de IDVF.

De Nederlandse Vrouwenbeweging (NVB) had, zoals bekend, in een poging haar onafhankelijkheid van de IDVF te bewijzen, geen afvaardiging naar Oostenrijk gezonden. Wel werden de afdelingen opgeroepen het 20-jarig bestaan van de IDVF in openbare vergaderingen te gedenken, maar het centrale thema voor die avonden moest zijn: "het Westduitse gevaar". Het belangrijkste gewest van de NVB-Amsterdam, vierde de verjaardag van de IDVF op 24 november. Tijdens deze bijeenkomst bleek dat, hoewel de

kwestie West-Duitsland er inderdaad de belangrijkste plaats innam, de IDVF-instructies inzake Vietnam toch niet geheel werden genegeerd. Het hoofdbestuurslid van de NVB mevrouw besteedde in haar rede namelijk ook uitvoerig aandacht aan "de smerige oorlog in Vietnam" en riep de aanwezigen op de financiële actie van de NVB voor Vietnam voort te zetten en uit te breiden.

Vredesbeweging

Anti MLF

Laat de NVB zich dus nog wel iets gelegen liggen aan de richtlijnen van de IDVF, de Nederlandse Vredesraad (NVR) volgt in veel sterkere mate de door de CPN uitgezette koers en lijkt slechts één probleem te kennen: West-Duitsland en zijn aspiraties in de richting van het bezit van atoomwapens. Zo men toch nog enige aandacht aan het Amerikaanse optreden in Vietnam besteedt, dan gebeurt dit met het oogmerk analogie met de Westduitse kwestie te suggereren.

In het laatste nummer van het blad "Vrede" - in een nieuwe uitvoering verschenen - staat een verslag over de door de Amsterdamse studentenvereniging ASVA en de studentenraad van de Vrije Universiteit georganiseerde "teach-in" over Vietnam (29 oktober j.l.). Een van de sprekers op deze bijeenkomst was , lid van het partijbestuur der CPN en secretaris van de NVR. Nadat de schrijver geconstateerd heeft, dat in feite de enige was die op deze bijeenkomst iets zinnigs heeft gezegd en nadat met voldoening is geconstateerd, dat de Nederlandse studenten een machtige factor gaan vormen in de "vredesactie" vanuit Nederland, besluit het artikel met de suggestie dat het zeker ook de moeite waard zou zijn een "teach-in" te organiseren over "de verspreiding van kernwapens en de daaruit voortvloeiende dreiging van de Westduitse kernbewapening". Deze suggestie wordt eveneens gedaan in een interview met de voormalige voorzitter van de ASVA, , in hetzelfde nummer van "Vrede".

Het maandorgaan van de Vredesraad staat regelmatig vol met artikelen, die waarschuwen tegen verbreiding van de atoomwapens en voor de risico's die zouden ontstaan als de Westduitse "revanchisten" deze wapens in handen zouden krijgen. De NVR zal het echter ongetwijfeld niet alleen bij schrijven laten; men zal stellig proberen ook actie te voeren op straat. Het is bijna een jaar geleden dat door de NVR in samenwerking met het pacifistische Comité 1961 voor de Vrede, naar buiten vertegenwoordigd

door een "breed" comité ad hoc waarin enkele vooraanstaande figuren hadden zitting genomen de Anti-MLF-demonstratie in Amsterdam werd gehouden. Het is niet onwaarschijnlijk dat de NVR, gezien ook zijn hernieuwde agitatie tegen de MLF, o.m. zal trachten een herhaling van de demonstratie van januari 1965 tot stand te brengen.

Communistische tactiek

De ontevredenheid die ontstaan is onder de bevolking van Zijpe, als gevolg van de toestemming van het college van B en W om de schiet-oefeningen op het z.g. vierde schietplateau te Sint Maartenszee uit te breiden, bracht plotseling het streekcomité Noord-Holland-Noord van de NVR weer tot leven. De plaatselijke Vereniging van Vreemdelingenverkeer (VVV) te Zijpe en ook de federatie van VVV's hadden hierover reeds hun verontrusting uitgesproken en prompt kwam het Vredescomité in actie om handtekeningen te verzamelen voor een aan de Tweede Kamer gericht protest. Het resultaat: 96% van de bezochte personen plaatste zijn handtekening onder het request.

Van het feit dat zij hiermede een communistische actie steunden en bovendien de activiteiten van de plaatselijke VVV bemoeilijkten, waren de ondertekenaars over het algemeen onkundig.

Wereldvredesraad

Zoals reeds vermeld in MO VII - 1965 is door het presidium van de WVR, enige tijd voor het in juli gehouden Wereldvredescongres, een sub-commissie in het leven geroepen voor het bestuderen van de mogelijkheden tot reorganisatie van de wereldvredesraad. Hoewel van de zijde van deze commissie een volstrekt stilzwijgen wordt bewaard over eventueel in te voeren veranderingen, is het niet onwaarschijnlijk dat men, ondanks de afwijkende houding van het Moskou-getrouwe secretariaat van de WVR, voor een belangrijk deel de voorstellen van professor [] zal overnemen, welke deze als een soort nalatenschap bij zijn aftreden als voorzitter heeft ingediend. Een aanwijzing hiervoor vormt de publicatie van [] s memorandum in het oktobernummer van het WVR-bulletin.

Eén van de hoofdpunten van [] voorstellen is het vormen van een coördinatiecomité voor alle vredesorganisaties (met inbegrip van de pacifistische). De eerste besprekingen hierover zullen vermoedelijk plaatsvinden tijdens het, in december van dit jaar, in Canada te plagen overleg tussen functionarissen van de WVR en van de pacifistische

International Confederation for Disarmament and Peace (ICDP). De wijze van samenwerking tussen beide organisaties is een van de agendapunten voor deze bijeenkomst.

De WVR heeft dit jaar, in het kader van het "International Coöperation Year" van de UNO, reeds samengewerkt met de ICDP, alsmede met de, eveneens pacifistische, War Resisters International (WRI) en het International Peace Bureau (IPB). De samenwerking van deze vier organisaties resulteerde in een Donau-tocht voor jonge mensen, welke in september is gehouden. De organisaties toonden zich na afloop van dit experiment niet ontevreden, hoewel men van pacifistische zijde de hoop uitsprak dat de Oosteuropese landen, bij een eventuele herhaling van deze tocht in de toekomst, inderdaad jonge mensen zouden sturen en geen ervaren kaderleden van communistische organisaties. (Uit de USSR nam o.m. secretaris-generaal van het Sowjet-Vredescomité, aan de tocht deel.)

Vietnam

De WVR is na het vredescongres intensief doorgegaan met het voeren van actie tegen de Amerikaanse activiteiten in Vietnam, o.m. door middel van het Internationale comité van solidariteit met het Vietnamese volk. Op een bijzondere presidiumzitting van de WVR, eind november te Sofia gehouden, ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van de organisatie, werd aangekondigd dat rond 20 december (5-jarig bestaan van het Bevrijdingsfront) weer een week van solidariteit met het Vietnamese volk zal worden georganiseerd. In de maand mei van dit jaar heeft een soortgelijke actie plaats gehad.

Jeugdbeweging

Het ANJV en de belangen van de militairen

Naar aanleiding van de onlangs verschenen Memorie van Antwoord van de Minsiter van Defensie, heeft het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) een oproep uit doen gaan, waarin onmiddellijke verkorting van de dienstdtijd wordt gevraagd, alsmede een extra uitkering met Kerstmis en Nieuwjaar. Voorts wil het ANJV afschaffing van alle celstraffen in kazernes.

Het dagelijks bestuur van het communistische jeugdverbond noemt de voorwaarde voor verkorting van dienstdtijd - een voldoende aantal vrijwilligers - onaanvaardbaar.

Over de soldijverhoging die in de M.v.A. in het vooruitzicht wordt gesteld, wil de ANJV-leiding zich pas een definitief oordeel vormen als het bedrag van de verhoging bekend is. Het bestuur is overigens van mening, dat de verhoging reeds begin 1966 moet ingaan en niet een jaar later.

Het ANJV roept de jongeren op de gestelde eisen actief te ondersteunen. Aangekondigd wordt, dat het verbond de campagne voor dienstitj-verkorting en verhoging van de soldij onverminderd zal voortzetten.

Dit laatste zal niemand verrassen: de communistische jongeren houden zich al jaar en dag, in het bijzonder op papier, met een dergelijke campagne bezig.

Culturele Uitwisseling

Nederland-Sowjet-Unie

Terwijl de besprekingen over een cultureel accoord tussen Nederland en de Sowjet-Unie nog gaande zijn, wordt van Russische zijde elke gelegenheid aangegrepen om het Russisch verlangen naar uitbreiding van de culturele betrekkingen nog eens in de publiciteit te brengen.

Zo memoreerde Ambassadeur op 23 november j.l., tijdens een bijeenkomst in 'Krasnapolski' ter herdenking van het 48-jarig bestaan van de Sowjet-Unie, nogmaals het belang van nauwere culturele betrekkingen tussen Nederland en de Sowjet-Unie.

Deze bijeenkomst was georganiseerd door de Vereniging "Nederland-USSR". Wim Hulst, secretaris van de Vereniging, deelde in zijn toespraak mede, dat de Vereniging "Nederland USSR" de komende maanden delegaties zal uitwisselen met haar zustervereniging in de Sowjet-Unie, "USSR-Nederland", teneinde te spreken over een nieuwe overeenkomst voor culturele uitwisseling tussen beide verenigingen. In december gaan afgevaardigden van "Nederland-USSR" naar de Sowjet-Unie, terwijl in januari 1966 een tegenbezoek wordt verwacht van "USSR-Nederland". Op de achtergrond van deze jaarlijks te hernieuwen overeenkomsten staat ongetwijfeld mede het verlangen naar een formele culturele overeenkomst tussen Nederland en de Sowjet-Unie, waarbij aan de Vereniging "Nederland-USSR" een sleutelpositie is toegedacht.

Tegen de achtergrond van de verhoopte culturele overeenkomst kan ook het bezoek worden gezien van de Russische filoloog en kunstcriticus

adviseur van de voorzitter van het Staatscomité voor cinematografie van de Sowjet-Unie. Deze hield, tijdens zijn verblijf h.t.l. van 11 tot 23 november j.l., enkele lezingen voor studenten in Amsterdam en Utrecht en had enkele ontmoetingen met figuren uit de film-, theater-, en toneelwereld. De uitnodiging tot dit bezoek was uitgegaan van de Vereniging "Nederland-USSR".

Aldus wordt de Vereniging "Nederland-USSR", in het kader van de culturele uitwisseling, door de Sowjet-Unie wederom naar voren geschoven, hoewel bekend is dat de Vereniging "Nederland-USSR" in dit opzicht door de Nederlandse regering niet representatief wordt geacht.

Overigens is het reisbureau van de Vereniging "Nederland-USSR", sedert februari 1964 optredend als "Vernu N.V.", meer nog dan de Vereniging zèlf een stimulerende factor van betekenis op het gebied van de culturele uitwisseling. In het kader van haar "winterprogramma" organiseert Vernu eind van dit jaar weer enkele reizen naar de Sowjet-Unie, o.m. naar Moskou en Leningrad. Een speciale reclame-folder is gewijd aan een reis naar Moskou, welke gedeeltelijk samenvalt met het eind december/begin januari te houden "Kunsthifestival Russische Winter".

, Minister van Cultuur van de Sowjet-Unie, publiceerde over dit festival een artikel in het Informatie-bulletin van de Russische Ambassade dd. 11-11-1965. Het accent van het festival ligt op kunstmanifestaties als opera, ballet, theater, concerten, uitvoeringen van koren en vocalisten. Daarnaast zullen voor de deelnemers aan het festival ook de deuren open staan van musea, sportmanifestaties en tentoonstellingen (o.a. een expositie over de Russische economie). Een tijdens het festival optredend paardencircus zal, na afloop, naar Parijs gaan en vandaar via België naar Nederland. Bij het Russische reisbureau Intourist zouden in verband hiermede reeds duizenden aanvragen voor deelname aan de reizen naar Moskou zijn binnengekomen, o.m. uit Nederland.

Nederland-Joegoslavië

Gedurende de eerste week van november zijn in Den Haag besprekingen gevoerd tussen een Joegoslavische delegatie, o.l.v. de Heer vice-president van de Joegoslavische Commissie voor culturele betrekkingen met het buitenland, en een Nederlandse delegatie, onder leiding van Mr.

, directeur-generaal voor de kunsten en internationale culturele betrekkingen.

Vooruitlopend op de sluiting van een formele culturele overeenkomst tussen Nederland en Joegoslavië, waarover momenteel nog onderhandeld wordt, werd overeenstemming bereikt over een programma voor culturele en wetenschappelijke samenwerking voor de periode 1966-1967.

De regeling houdt een vergroting van het aantal studiebeurzen in, alsmede een uitbreiding van de uitwisseling van wetenschapsbeoefenaars en het organiseren van culturele manifestaties in beide landen.

Nederland-Bulgarije

Vertegenwoordigers van de Bulgaarse Ambassade te Parijs hebben in Nederland besprekingen over het optreden van een Bulgaars Operagezelschap gevoerd.

De culturele uitwisseling met Bulgarije is van geringe omvang. Aangenomen mag worden, dat het ontbreken van organisaties en personen om in de praktijk de uitwisseling te regelen, hierop van invloed is. Enerzijds ontbreekt een officiële diplomatieke vertegenwoordiging in Nederland, anderzijds heeft de in 1956 opgerichte Vereniging "Nederland-Bulgarije" tot dusver nauwelijks enige activiteit ontplooid. Mogelijk zal de situatie zich in de toekomst wat gaan wijzigen, nu begin 1966 in Nederland een officiële diplomatieke vertegenwoordiging van Bulgarije zal worden gevestigd.

H O O F D S T U K IV

ANDERE GROEPERINGEN

Jongerencomité Vietnam

Het Jongerencomité Vietnam zet zijn activiteiten, zij het op beperkte schaal, voort. Na de picketline voor het Amerikaanse consulaat-generaal in de hoofdstad en de landelijke inzamelingsactie voor medicamenten, werd op 13 november j.l. in Den Haag een demonstratie georganiseerd, waaraan slechts 250 jongeren deelnamen. Een groot deel van hen was per autobus uit Amsterdam aangevoerd. Een estafette, die van Amsterdam via Haarlem en Leiden naar Den Haag zou voeren en die door de organisatoren met de nodige tam-tam was aangekondigd, vond geen doorgang. Wel arriveerden per rijwiel enige personen, die op borst en rug met leuzen beschilderde bordjes droegen. Dat verhinderde "De Waarheid" overigens niet te vermelden dat "de estafette-lopers in Den Haag met enthousiasme door de demonstranten werden verwelkomd".

In Den Haag verzamelden de deelnemers zich op het Malieveld, vanwaar zij omstreeks drie uur, voorzien van spandoeken, vertrokken voor een mars door de binnenstad. Op het Ministerie van Buitenlandse Zaken overhandigde een deputatie een brief bestemd voor de Minister. Daarna werd afgemarcheerd in de richting van het Malieveld. Ter hoogte van de Amerikaanse Ambassade werden de spandoeken naar het Ambassadegebouw gericht.

Aan het eind van de demonstratie, die rustig verliep, deelde een vertegenwoordiger van het Jongerencomité Vietnam mede, dat de activiteiten tegen de Amerikaanse politiek zouden worden voortgezet. Zo was het de bedoeling op 20 november op het Amsterdamse Frederiksplein een "wandelende" tentoonstelling (foto's op sandwichborden) te organiseren. Daartoe zou zijn besloten, nadat gebleken was dat een voor 10 nov. j.l. aangekondigde fototentoonstelling op het Rembrandtplein in de hoofdstad niet kon doorgaan, daar de burgemeester toestemming had geweigerd. Ook de tentoonstelling van 20 november ging overigens niet door.

Eind november deelde het jongerencomité in een persbericht mede, dat, naar aanleiding van diens mededeling dat voor de tentoonstelling van 10 november geen vergunning werd afgegeven overeenkomstig "een terzake gevolgde gedragslijn", een onderhoud met de burgemeester van Amsterdam was aangevraagd. Het Jongerencomité achtte deze handelwijze

van de burgemeester bevreemdend, temeer daar soortgelijke tentoonstellingen in het verleden wél gehouden mochten worden. Daarbij werd ge-doeld op de openlucht tentoonstelling die in april 1960 gewijd was aan de rassendiscriminatie in Zuid-Afrika en een tentoonstelling in augustus 1963 over de strijd voor de burgerrechten der negers in Amerika.

De vergunning voor de demonstratie in Den Haag op 13 november was aangevraagd door de jonge communist (zoon van de CPN-organisatiesecretaris), secretaris van het Jongerencomité Vrede en Zelfbeschikking voor Vietnam. speelde tot nu toe in het Algemeen Nederlands Jeugdverbond een vrij onbelangrijke rol op afdelings-niveau.

Eind november j.l. heeft het comité telegrafisch zijn solidariteit betuigd met de mars naar Washington, die op 27 november in de Verenigde Staten werd georganiseerd.

Het Haarlemse Actiecomité Vietnam (zie ook M.O. 10, pg. 26) belegde op 19 november j.l. een openbare bijeenkomst, die door ca. 65 personen werd bijgewoond. Het merendeel van hen was afkomstig uit CPN- en PSP-kringen. Het viel op dat op deze, door jongeren belegde vergadering, veel ouderen aanwezig waren. Vertegenwoordigers van het ANJV, de PSJW en de NJG voerden het woord. Voorts werden twee films vertoond, een pro-Amerikaanse kleurenfilm en de onder auspiciën van de PSP uitgebrachte (anti-Amerikaanse) documentaire "Rijst met napalm". Medegedeeld werd, dat op 4 december in Haarlem een tocht zou worden gehouden met op sandwichborden aangebrachte leuzen. Voorts is men van plan er in de loop van december een openbare discussiebijeenkomst c.q. teach-in te organiseren. Inmiddels is gebleken dat bij het jongerencomité Haarlem de volgende organisaties zijn aangesloten: de ANJV-afdeling Haarlem, het Comité 29 november 1962, de Studiegroep DIAMAT (dialectisch materialisme), de afdeling Haarlem van de Federatie van Jongerengroepen in de PvdA (FJG), de Pacifistisch Socialistische Jongeren Werkgroepen (PSJW), de Socialistische Ontmoetingskernen (SOK) en de Nederlandse Jeugdgemeenschap (NJG).

De SVB en het Jongerencomité Vietnam

Zoals bekend, is de Amsterdamse afdeling van de Studentenvakbeweging (SVB) van het begin af vertegenwoordigd in het Jongerencomité Vietnam (zie M.O. 9, pg. 22). Op het vierde congres van deze organisatie,

op 18, 19 en 20 november j.l. in Utrecht gehouden, werden pogingen aangewend de SVB in zijn geheel te betrekken in de activiteiten van het comité. Daartoe was een motie ingediend, waarin van de Studentenvakbeweging werd verlangd zich uit te spreken voor stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam, terugtrekking van alle buitenlandse troepen, erkenning van het Bevrijdingsfront als onderhandelingspartner en erkenning van het zelfbeschikkingsrecht van het Vietnamese volk. Voorts werd ondersteuning van het Jongerencomité Vietnam verlangd, dat deze vier punten als grondslag voor zijn activiteiten hanteert. Een deel van de aanwezigen bleek er evenwel tegen te zijn, dat de SVB uitspraken doet inzake politieke vraagstukken. Volgens hen zou een dergelijke manier van doen kwaad bloed zetten bij veel studenten, die voor het overige de SVB een goed hart toedragen. Op die manier zou de organisatie aanhang verliezen en bovendien de kans groot zijn, dat de behartiging van de eigenlijke studentenbelangen in de verdrukking zou komen.

Andere congressisten betoogden echter, dat de SVB zijn leuze van het z.g. "maatschappelijk engagement" waar moest maken en dat de organisatie in kwesties als Vietnam op humanitaire gronden tot een uitspraak moest komen.

Toen door dit meningsverschil een impasse dreigde te ontstaan, kwam Ton Regtien, een der oprichters van de SVB, met het voorstel de motie af te zwakken en te volstaan met de vermelding dat de SVB de vier genoemde punten onderschrijft en adhaesie betuigt met het Jongerencomité Vietnam. Deze motie werd daarna aangenomen met 37 stemmen voor, 7 tegen en 8 blanco.

Communistische invloed in de SVB

Aan het slot van het SVB-congres werd een nieuw hoofdbestuur gekozen, bestaande uit 9 personen. Een van hen, de secretaris-extern, student aan de Technische Hogeschool in Delft, komt uit een communistisch milieu. Vermoedelijk zal hij zich in zijn functie o.m. gaan bezighouden met de buitenlandse contacten van de SVB.

Op het congres bleek duidelijk dat deze contacten bestaan, ook met landen achter het IJzeren Gordijn. Zo werd het congres bijgewoond door twee Russen t.w. en . Beiden zijn lid van de Studentenraad van de Sowjet-Unie. Aangezien hun visa langer geldig waren dan het congres duurde, maakten zij van de gelegenheid gebruik om bezoeken te brengen aan andere Nederlandse universi-

teits- en hogeschoolsteden. Bekend werd o.m. dat Kampen met een bezoek werd vereerd. Op uitnodiging van de zendingscommissie van het Kamper Studentencorps "FQI", hielden zij aldaar op 23 november een lezing over het thema "Communisme en Christendom".

Zowel tijdens de lezing als bij de beantwoording van de gestelde vragen, kwam niets nieuws naar voren. Uiteraard redeneerden beide Sowjet-Russen geheel vanuit het communistische standpunt, hetgeen op de toehoorders (voornamelijk theologische hoogleraren en studenten, 60 in getal) weinig indruk maakte. De Russische studentenleiders ontweken dikwijls de kernpunten van de gestelde vragen. Hun idealisering van de toestanden in de Sowjet-Unie in het verleden en in het heden, wekte soms de lachlust van het gehoor op. Door hun overdrijving bereikten de Russen bij hun gehoor kennelijk het tegendeel van wat zij beoogden.

Veroordeling van Paul van Tienen

Het gerechtshof te Amsterdam heeft op 11 november '65 de Utrechtse boekhandelaar Paul van Tienen bij verstek veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden wegens het in voorraad hebben en verspreiden van het boek "Adolf Hitler, sein Kampf gegen die Minusseele". Het hof achtte bewezen, dat in het boek passages voorkomen, die beledigend zijn voor de joodse bevolkingsgroep en beval de onttrekking aan het verkeer van de 314 in beslag genomen exemplaren van het boek.

Paul van Tienen is, zoals bekend, oud SS-er en Oostfrontstrijder, eigenaar van de Boekhandel en Boekenimportdienst Europa en uitgever en importeur van neo-nazistische lectuur. Hij kwam in oktober 1964 in de publiciteit - zie MO 10/1964 - nadat Nederlandse verzetsmensen door het in Brussel gevestigde documentatiebureau van de "Union Internationale de la Résistance et de la Déportation" (UIRD) erop waren geattendeerd, dat het bewuste boek over Adolf Hitler, onder pseudoniem geschreven door een vertrouweling van de "Führer", in Nederland werd verspreid. Door het parket van de officier van justitie in Utrecht werd kort daarop een onderzoek ingesteld.

In maart '65 werd Van Tienen door de rechtbank te Utrecht wegens het in voorraad hebben en verspreiden van het boek veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden, waarvan drie voorwaardelijk, met een proeftijd van drie jaar. Omstreeks eind april, toen zijn zaak in hoger beroep diende, verdween Van Tienen uit zijn woonplaats Utrecht. Enige maanden later werd hij in Spanje gesignaleerd. Van Tienen is daar

gekomen zonder in het bezit te zijn van een geldig Nederlands paspoort.

Rectificatie

In de laatste alinea van blz. 33 van MO 10/1965 is vermeld, dat de Nederlandse delegatie, die heeft deelgenomen aan de bijeenkomst van oud-soldaten der "Waffen-SS" op 24 oktober in Rendsburg, onder leiding stond van de voormalige SS-Unterscharführer Nadien is gebleken dat de bijeenkomst niet heeft bijgewoond en dat de Nederlandse delegatie onder leiding stond van de, uit Hoogkerk (Groningen) afkomstige, L.O.I.T.-functionaris

CVERZICHT BUITENLANDSE REIZEN

Tot + 15 november 1965

I = Inreis
U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
18-7-'65			Studeert te Moskou.
9-9-'65			Met vakantie in Nederland.
6-8-'65			Studeert te Moskou.
13-8-'65			Met vakantie in Nederland.
15-8-'65	MINNAERT, Prof.M.G.J.	12-2-'93	Per vliegtuig naar Moskou
+ 29-8-'65			als wetenschappelijk leider reis amateur sterrekun- digen.
20-8-'65			Stiefzoon Paul de GROOT
12-9-'65			Sowjet-Unie vakantie.
26-8-'65			Lid dag.best.CPN-distr.
24-9-'65			Zaanstreek, Bulgarije, vakantie.
2-9-'65	KLINKENBERG, W.G.	7-12-'23	Ex-journalist De Waarheid. Sprak op Deutsche Friedens Union verkiezingsbijeenkomst te Leer (Kreis Leer - West Duitsland).
2-9-'65			Directeur Pegasus.Leipzig, Leipziger Messe.
11-9-'65			
3-9-'65	HULST, W.	9-12-'16	Secr."Ned.-USSR", dir. VERNU. Moskou, reisdoel onbekend.
13-9-'65			
+ 6-9-'65			Redacteur Buitenland De Waarheid.Bremen, Congres IG-Metaal.
+ 10-9-'65			
6-9-'65	VRIES, Th.U. de	26-4-'07	Lid CPN partijbest.Auteur. Praag, reisdoel onbekend.
11-9-'65			
12-9-'65			Best.lid CPN-distr.Noord Holland Noord. Parijs, feest l'Humanité
12-9-'65			Secr.distr.best.CFN Den Haag. Parijs, feest l'Humanité.
12-9-'65			
12-9-'65	BLOM, G.	17-4-'09	Best.lid CPN-distr.Amster- dam; secr.Verenigd-Verzet '40-'45. Roemenië. Kreeg dodelijk auto-ongeluk. Stoffelijk overschot werd op 21-10 naar Nederland overgebracht.
21-10-'65	+ echtgenote		
15-9-'65			Heeft studie in Moskou be- eindigd. Keerde naar Ne- derland terug.
(I)			
+ 14-10-'65			Secr.Verenigd Verzet '40- '45. Wenen, zitting Burea FIR.
+ 17-10-'65			

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb.datum</u>	<u>Reisdoel:</u>
18-10-'65			Arts,best.lid CPN-distr.
21-10-'65			Amsterdam. Was in Roemenië aanwezig bij crematie van G.BLOM.
24-10-'65 (I)	KLINKENBERG, W.G.	7-12-'23	Ex-journalist De Waarheid. Keerde per vliegtuig uit Hamburg in Nederland terug (Bezoek Rendsburg)
26-10-'65			Penningm.Ned.Vredesraad.
30-10-'65			Praag,bespreking reizen Ver.Cult.Uitwisseling.
27-10-'65			Voorz.ANJV.Boedapest,
29-10-'65			reisdoel onbekend.
+ 31-10-'65			Voorz.Ned.-Auschwitz Comité.Cost-Berlijn, reisdoel onbekend.
1-11-'65	VRIES, Th.U. de	26-4-'07	Lid CPN-partijbest.Auteur.
+ 4-11-'65			Bremen, reisdoel onbekend.
1-11-'65	KLINKENBERG, W.G.	7-12-'23	Ex-journalist De Waarheid.
+ 5-11-'65			Londen, journalistieke werkzaamheden.
+ 1-11-'65			Vice-pres.Joegosl.Commissie voor Cult.Betr.met het Buitenland. Bespreking te Den Haag ivm.cultureel accoord met Joegoslavië.
7-11-'65			
4-11-'65			Voerde te A'dam besprekingen over een in 1966 in Cuba te houden Seminarium over Vrijtijdsbesteding.
23-11-'65			
15-11-'65			Adviseur/voorzitter Staatscomité voor cinematografie van de USSR. Kwam op uitnodiging van "Ned.-USSR"voor besprekingen en het houden van lezingen in het culturele vlak.
23-11-'65			
15-11-'65			Presidiumleden Studentenunie van de Sowjet-Unie. Bezochten 4e landelijk congres Stud.Vakbew. te Utrecht.
26-11-'65			Bezochten voorts verschillende Nederlandse universiteits- en hogeschoolstudenten w.o. Kampen.
19-11-'65			Lid Centr.Comité Ned.Sectie IVE Internationale.
21-11-'65			Parijs, reisdoel onbekend.

A G E N D A

<u>Datum:</u>		<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
* december	1965	Wereldcongres IVe Intern.	Rome?	IVe Internationale
* 10-13 dec.	1965	5e Congres FIR.	Boedapest	Fèd.Int.des Rési- stants.
*	1966	3e Int.Conf.VVI-textiel	O-Duitsl.	Wereldvakverbond
* jan. (?)	1966	Raadsvergadering WVR.	?	Wereldvrede raad
* 7-10 jan.	1966	11e OPSJ-congres	Amsterdam?	Org.Progr.Stud. Jeugd.
* juni (?)	1966	6e Congres IOJ	O-Berlijn	Intern.Org.v. Journalisten.
zomer	1966	9e Wereldjeugdfestival	?	Wereldfed.Dem. Jeugd en Int. Unie v.Studenten.
oktober	1966	5e Int.Conf.VVI-metaal	Bulgarije	Wereldvakverbond.

*nieuw c.q. aangevuld.